

за тия многобройни нападения въ своята Тайна история: „Едва що ромейският императоръ Юстиниянъ бѣ поелъ властѣта надъ ромеитѣ, Илирикъ, цѣла Тракия, цѣлата страна отъ Йонийското море та до прѣдградията на Цариградъ, Гърция, Херсонесъ биваха опустошавани току-речи всѣка година отъ хунитѣ (българитѣ), славѣнитѣ, антитѣ и жителитѣ имъ търпѣха най-ужасни нѣща. Смѣтамъ, че при всѣко отъ тия нападения ще сж бивали избивани или плѣнявани повече отъ 200,000 души ромеи, тѣй че тѣзи области заприличаха на пустинитѣ въ Скития“.¹⁾ Разбира се, че това число е много прѣувеличено, но то дава да се разбере, колко голѣми сж били опустошенията и колко византийскитѣ области сж били обезлюдени.

Начало за заселване на югославѣнитѣ въ земитѣ, що обитаватъ сега, дала самата Византия. За да се избавятъ отъ непрѣкъснатитѣ нападения, византийцитѣ прибѣгнали край друго и до познатото срѣдство въ Римъ и Византия, до дирене съюзними (fœderati) между самитѣ варвари, които застрашавали империята. Императоритѣ отстъпвали обикновено гранични земи на своитѣ федерати, чиито князе получавали отъ Византия и годишенъ данѣкъ (аннона). Така, прѣзъ 545 г. Юстиниянъ искалъ да отстъпи при Дунава гр. Турисъ на антитѣ, съ задѣлжение тѣ да пазятъ границата отъ хунитѣ.²⁾ Въ византийската войска имало цѣли отреди славѣнски; между тѣхъ нѣкои лица достигнали най-високи длѣжности, като напр. Хилбудъ (Χιλβούδιος), Дабрагезъ (Δαβραγέζας), Сварунъ (Σουαρώνας) и др.

При наслѣдницитѣ на Юстинияна I зачестили войнитѣ на Византия съ силната Персия. Византийскиятъ отпоръ срѣщу славѣнитѣ ослабналъ много. Особено при императоръ Фока (602—610 г.), главното ядро на византийскитѣ войски отъ Дунава като заминало за Персия, балканскитѣ земи останали открити, и долнедунавскитѣ славѣни почнали да се заселватъ въ познатитѣ тѣмъ отъ нападенията плодородни земи на Мизия, Тракия и Македония. Въ врѣмето на Ираклия (610—641 г.)

¹⁾ Historia Arcana. Ed. Bonnæ, 108.

²⁾ Нидерле прѣдполага този градъ да е билъ Пиротъ, защото той се наричалъ Turris (Slov. star. II, 400). Бѣлѣжката обаче у Прокопия . . . εἰς πόλιν ἀρχαίαν, τοῦρριν ὀνομα. ἣ καίται μὲν ὑπὲρ ποταμὸν Ἰστρον (Proc., La guerre gotica II, 295) посочва положението на Турисъ отвѣдъ Дунава.